

2.

... aneb Znalost života oběti může pomoci odhalit vraha

Při vyšetřování vraždy je důležité, aby všechny stopy na místě činu zůstaly neporušené. Hlídka pořádkové policie místo zajišťuje. Práci techniků řídí velitel výjezdové skupiny, zpravidla kriminalista. Vyšetřovatel spolu s dalšími kriminalisty pozorně naslouchají slovům soudního lékaře. Nechybí zde ani kriminalista psycholog, který se dívá kolem sebe a doslova „nasává“ atmosféru prostředí hrůzného činu.

Zakrvácená mrtvola starého muže s rozbitou tváří ležela na posteli v přízemním bytě jednoho staršího domu ve Vrchlabí. Byl chmurný březnový podvečer roku devadesátého druhého. Starci čněla z hlavy dlouhá dřevěná tříska. Nedaleko lůžka se válely střepy rozbité láhve. Na koberci i stěnách místnosti byly stříkance od krve. Všude kolem se povalovaly nejrůznější věci, vysypané a rozházené zásuvky, jako by tu někdo něco zuřivě hledal. Mrtvý byl oblečen podomácku, měl na sobě košili a spodní prádlo. Po bližším ohledání místa bylo zřejmé, že vrah do své oběti tloukl kusem roztržštěné láhve, dlouhým kovovým zouvákem na boty a kuchyňským prkýnkem na maso. Technici našli stopy na okně, pachatel tudy pravděpodobně utekl. Vše nasvědčovalo tomu, že vrahem není chladnokrevný profesionál, ale amatér, který improvizoval a zmatkoval. Svou oběť musel napadnout nepřirozeně divoce. Vysoký udělaný chlap by starce skolil ihned. Podle toho, kolik ran oběti zasadil, musel to být někdo menší a subtilnější. Podivná vášnivost a nadměrná agresivita, s níž byl starý pán ubit, napovídaly, jako by se pachatel něčeho bál. Možná, aby se stařec nevzchopil a nezačal se prát.

Mohla by být pachatelem žena? Vrah vytahal zásuvky ze skříní a odhazoval je dost daleko. Nedělal to zřejmě ze vzteku, ale trochu teatrálně, jako kdyby se sám před sebou předváděl. Žena by je jistě prohledala, ale takto by s nimi nezacházela. Brutální, emotivní a zmatkařský způsob provedení zločinu vypovídal o specifickém typu osobnosti pachatele, který by se mohl vyskytovat např. mezi mladými Romy či světskými, s nimiž se stařec stýkal.

K odhalení zločince často vede důkladná znalost života a osobnosti jeho oběti. V některých případech lze hovořit o tzv. vysokorizikových obětech. Vysokorizikovou obětí zločinu se stává ten, kdo svým chováním a způsobem života, svými styky a prostředím v němž se pohybuje, výrazně zvyšuje pravděpodobnost toho, že na něm bude spáchán trestný čin. „Koleduje si o malér“, což přirozeně nijak nezbavuje viny pachatele. Typickými představiteli této kategorie jsou prostitutky a toxikomani, ale např. i někteří podnikatelé. také zavražděný muž byl vysokorizikovou obětí. Stařec byl již řadu let v důchodu. Před dvěma lety ovdověl. Celý život šetřil a tak si naspořil trochu peněz. policisté zjistili, že je půjčoval podivným lidem. A nejen to. Měl záznam na kriminálce. Zval k sobě do bytu čtrnácti a až šestnáctiletá děvčata. když se před ním svlékala, obdivoval je, hladil, lehal si s nimi do postele. Nikdy se k nim ale

nechoval hrubě a snad se ani nepokoušel o pohlavní styk. Nebyl to pedofilní deviant. Spíše osamělý starý muž, který se snažil uskutečnit své stařecké sexuální fantazie. patrně mu chyběl někdo blízký, tak si našel toto bizarní řešení. Možná byly jeho soudnost, zábrany a stud oslabeny chorobným procesem demence. Pro nedospělá děvčata, převážně Romky, byly návštěvy u starce zajímavým dobrodružstvím, především však možností zisku peněz, cigaret a drobných dárků. Muž se cítil sám a snad proto se stýkal i s lidmi, kteří se mnohdy pohybují za hranicemi zákona. I když se snažil být opatrný a neotvíral každému, vraha pravděpodobně znal, protože ho do bytu vpustil.

Kriminalisté začali prověřovat podezřelé. Technici zjistili, že na střepe láhve je jiná krev než starcova. Policisté získali informaci, že jedna Romka přemlouvala svého muže: „Nemáme peníze a ty víš, kdo má prachy. Na co takovému dědkovi jsou.“ Manžela nepřemluvila, ale byl u toho její bratr Roman. Tomu odvaha poprat se rozhodně nechyběla. ten den se měl také říznout do prstu. I když se mu sestra snažila dosvědčit na dobu, kdy došlo k vraždě, alibi, ukázalo se, že je nepravdivé a Roman byl nakonec předveden. Nebyl hloupý a na každou otázku měl pohotovou odpověď. dokázal obratně „kličkovat“ a měl sklon se o nepříjemných otázkách s policisty nebavit. Zatímco probíhal výslech, byly o Romanovi shromažďovány další informace. Zjistilo se, že je to rváč, který na sebe rád upozorňuje. S chutí se vměšuje do různých konfliktů, ne však proto, aby je řešil, ale proto, aby se předvedl a popral. Van Dame a Rambo byli hrdinové, které dokázal sledovat na videu dlouhé hodiny. Trénoval karate a box, kdysi závodně zápasil. Donedávna pracoval ve firmě svého otce jako pomocný dělník, aktuálně byl bez práce. Se zřetelem na tyto informace pracoval kriminalista psycholog pečlivě strategii výslechu, při kterém měl hlavní slovo. Vedle toho intenzivně pokračovalo šetření a shromažďování věcných důkazů. Roman se stával stále více podezřelým. „Když zařídíte, že budu moci mluvit se svoji holkou, tak vám všechno řeknu!“, prohlásil bezprostředně po dlouhém rozhovoru Roman. Poté, co policisté prověřili řadu skutečností, dodrželi slovo a přivezli jeho dívku. Roman začal vysvětlovat. Starce nechtěl zabít, jen si sním přišel vyřídit účty kvůli „mladým holkám“, přesněji řečeno, kvůli své sestře. Snad doufal, že muže vystraší a dostane z něho nějaké peníze. Situace se ale vyvíjela jinak. Stařec ho vyhazoval z bytu. Začali se prát a pak to šlo rychle. Zatímco umírající muž ležel na posteli a sténal, hledal Roman v bytě peníze. Nenašel je a utekl oknem.